

Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Yusuf Ziya OLPAK¹, Agah Tuğrul KORUCU²

ÖZ

Bu araştırma kapsamında; önlisans programlarındaki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesi ve farklı değişkenler (cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm ve akademik genel not ortalaması) ile olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Tarama modeline göre yürütülen bu araştırma, kullanılan veri toplama araçlarındaki sorulara uygun şekilde yanıtlar veren 256 öğrenciden elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ders çalışma yaklaşımı ölçeği ve yazarlar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde ise; betimsel istatistikler, ilişkisiz örneklem için t-testi, ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi ve basit korelasyon kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinden aldıkları puanlar, 143 öğrencinin derin yaklaşıma, 113 öğrencinin ise yüzeysel yaklaşıma sahip olduğunu göstermektedir. Bulgular öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının; cinsiyete, yaş düzeyine, sınıf düzeyine ve öğrenim gördükleri bölüme göre değişmediğini göstermektedir. Ayrıca, bulgular öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin ve yüzeysel yaklaşım boyutlarından aldıkları puanlar ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu da göstermektedir.

Anahtar kelimeler: öğrenme yaklaşımı, derin yaklaşım, yüzeysel yaklaşım

Approaches to the Study of Students' an Investigation of Different Variables

ABSTRACT

In this present study is aimed that determination of study approach of the students whose take associate degree programs, and relationship within different parameters such as gender, age, class, department and average of academic score are investigated. This executed investigation which according to scanning model is generated with datas which are obtained by 256 students who give appropriate answers to questions in the data collection tools. In the data collection, study process questionnaire adapted to Turkish by Orhan Yılmaz (2011) and personal information form developed by the authors have been used. In the analyses of data; descriptive statistics, t-test for independent samples , One-Way ANOVA for independent samples and simple correlation were used. The scores which taken by the students from study process questionnaire have been shown as 143 students to deep approach, 113 students to surface approach have. Results of students studying approach have been shown not changing according to gender, age, class, and their studying department. Moreover, results have showed that there is a significant correlation between the scores which taken by the students from study process questionnaire with academic achievements.

Keywords: learning approach, deep approach, surface approach

¹ Öğr. Gör. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, e-posta: yusufziyaolpak@gmail.com

² Öğr. Gör. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, e-posta: agah.korucu@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler ile her türlü konu alanındaki bilgi miktarlarında da hızlı artışlar yaşanmaktadır. Bu değişime ayak uydurabilmek için, bireylerin yaşam boyu öğrenmeye açık olmaları ve ihtiyaç duydukları bilgileri gerektiği zaman öğrenebilmeleri gerekmektedir. Olaya eğitimciler açısından bakacak olursak da, başarılı öğretim uygulamaları için; hedef kitlenin bilişsel, duyuşsal, toplumsal ve fizyolojik özellikleri dikkate alınmalıdır. Çünkü; öğrenme biçimi, motivasyon, kişilik yapısı, denetim odağı, epistemolojik inançlar, öz yeterlilik inançları ve cinsiyet gibi çok çeşitli bireysel farklılıklar öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde etkilidir. Öğrencilerin öğrenmesini etkileyen etkenlerden biri de, hiç şüphesiz öğrenme yaklaşımlarıdır. Özgür ve Tosun (2012) tarafından yapılan çalışmada da; öğrenme yaklaşımının, öğrenci başarısını doğrudan etkilemesinden dolayı yaşam boyu öğrenme sürecinde de dikkate alınması ve araştırılması gereken bir konu olduğu belirtilmiştir.

Öğrenme yaklaşımı kavramı, bireylerin öğrenme işine nasıl çaba harcadıkları ve belli bir okuma parçasını nasıl algıladıkları ile ilgili olarak Marton ve Saljö (1976a, 1976b) tarafından yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur (Akt: Önder ve Beşoluk, 2010). Araştırma bağlamında öğrencilerin verilen bir metin üzerinde nasıl çalıştıklarına dair nitel bir çalışma yapılmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilerin bir kısmı, okudukları metni, sorulması beklenen sorulara yanıt verebilmek için ezberlenmesi gereken ayrı bilgi ünitelerinin toplamı olarak görürken, diğer bir kısmı ise, metni bir bütün olarak görerek, yazarın görüşünü yakalamaya ve metnin altında yatan anlamı kavramaya çalışmışlardır. Birinci durumdaki öğrencilerin gösterdiği öğrenme yaklaşımı “yüzeysel yaklaşım”, ikinci durumdaki öğrencilerin gösterdiği öğrenme yaklaşımı ise “derin yaklaşım” olarak adlandırılmıştır (Akt: Önder ve Beşoluk, 2010; Yılmaz ve Orhan, 2011).

Yılmaz ve Orhan (2011), Entwistle ve McCune (2004) ve Prosser ve Trigwell (1999) tarafından yapılan çalışmalardan yararlanarak, öğrenme yaklaşımının; belirli bir öğrenme işini gerçekleştirmek için gözetilen amaç ve seçilebilecek etkinliklerdeki farklılaşmayı ifade etmekte olduğunu ve öğrencilerin ders çalışırken kullandıkları stratejileri ve bu stratejileri seçme amaçlarını kapsadığını belirtmişlerdir. Ek olarak bireylerin öğrenme yaklaşımlarının, ya “derin öğrenme” ya da “yüzeysel öğrenme” şeklinde olduğunu ve alanyazında görülen “derin yaklaşım” ve “yüzeysel yaklaşım” ifadelerinin de aynı kavramı tanımladığını belirtmişlerdir. Ayrıca bu noktada hemen belirtilmelidir ki, öğrencilerin öğrenme yaklaşımları sabit değildir ve öğrenciler farklı durumlarda farklı öğrenme yaklaşımları sergileyebilirler (Önder ve Beşoluk, 2010; Yılmaz ve Orhan, 2011). Abraham, Vinod, Kamath, Asha ve Ramnarayan (2008) tarafından yapılan çalışmada da; birçok araştırmacı [Dart ve Clarke (1991), Newble ve Entwistle (1986), Shreemathi (2001); Svensson (1977)] tarafından yapılan çalışmalardan yararlanılarak, öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesinin; öğrencileri daha iyi öğrenenler haline getirmede yardımcı olma,

kendi öğretiminin etkinliğini izlemek ve geliştirmek isteyen akademisyenlere yardımcı olma, etkisiz stratejilerden dolayı risk altındaki öğrencileri belirleme ile öğrenme deneyimi ve çıktılarını gözleme açısından önemli olduğu belirtilmiştir.

Kember, Charlesworth, Davies, McKay ve Stott (1997) öğrencilerin; bir konuya ilgi duymaları ya da öğrenilenlerin gelecekteki iş hayatlarında gerekliliğine inanmaları durumunda, öğrenmek için çaba sarf ettiklerini, bir konuya sınırlı düzeyde ilgi duyuyorlarsa da, sadece dışsal motivasyon ile konuyu yüzeysel olarak öğrenmeye çalıştıklarını belirtmişlerdir (Akt: Çuhadar ve diğerleri, 2013). Zhang (2000) tarafından yapılan çalışmada da öğrenme yaklaşımları ile öğrencilerin akademik başarıları, yetenekleri ve diğer özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgularda, öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının; yaş, cinsiyet ve ebeveynlerinin eğitim düzeyi ile ilişkili olduğu belirtilmiştir.

Alanyazın tarandığında, yükseköğretimdeki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesinde Biggs, Kember ve Leung (2001) tarafından geliştirilen ve öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının derin ve yüzeysel olarak sınıflandırılmasına olanak sağlayan ölçeğin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Biggs ve diğerleri (2001) tarafından geliştirilen bu ölçek şu ana kadar birçok çalışmada kullanılmış olup, orijinali İngilizce olan ölçek, farklı dillere de uyarlanmıştır. Ülkemizdeki alanyazın tarandığında da bu ölçeğin farklı araştırmacılar tarafından, değişik isimler altında Türkçe'ye uyarlandığı görülmektedir. Orijinal ölçek; Batı, Tetik ve Gürpınar (2010) tarafından öğrenme yaklaşımları ölçeği olarak, Önder ve Beşoluk (2010) tarafından çalışma süreci anketi olarak, Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından ise, ders çalışma yaklaşımı (DÇY) ölçeği olarak isimlendirilerek Türkçe'ye uyarlanmıştır. Aşağıda, alanyazın taraması sonucunda ulaşılabilen ve yukarıda bahsi geçen çalışmalar ile uyarlanan ölçeklerin kullanıldığı çalışmalara yer verilmiştir.

Şahin Taşkın (2012) tarafından yapılan çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme yaklaşımlarının yordayıcısı olarak epistemolojik inançları incelemiştir. Bu çalışmada öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesinde Biggs ve diğerleri (2001) tarafından geliştirilen ve Önder ve Beşoluk (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan çalışma süreci anketi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları; kız ve erkek öğretmen adaylarının benzer öğrenme yaklaşımına sahip olmasına rağmen, kız öğretmen adaylarının epistemolojik inançlarının erkeklerinkinden daha gelişmiş olduğuna dikkati çekmektedir.

Özgür ve Tosun (2012) tarafından yapılan çalışmada; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğrencilerinin hangi öğrenme yaklaşımını tercih ettikleri ve bu tercihlerini etkileyen değişkenlerin neler olduğu araştırılmıştır. Çalışma kapsamında bu temel amaç doğrultusunda, "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları; cinsiyet, yaş, mezun olunan lise türü ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılık

göstermekte midir?" sorusuna da cevap aranmıştır. Öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarını belirlemek için; Önder ve Beşoluk (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanan çalışma süreci anketi kullanılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için de, araştırmacılar tarafından dört soruluk kişisel bilgi formu geliştirilmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgular, öğretmen adaylarının ağırlıklı olarak derin öğrenme yaklaşımına sahip olduklarını göstermiştir. Ayrıca; öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımlarının; cinsiyet ve mezun olunan lise türüne göre değiştiği, yaş ve sınıf değişkenlerinin ise öğrenme yaklaşımı üzerinde farka sebep olmadığı belirlenmiştir.

Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri (2013) tarafından yapılan çalışmada; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımlarını incelemek ve ders çalışma yaklaşımının akademik öz-yeterlik algısı ile ilişkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesinde, Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ders çalışma yaklaşımı ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre; yüzeysel ders çalışma yaklaşımı cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermektedir ve öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ile derin ders çalışma yaklaşımı arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin derin ders çalışma yaklaşımı ile akademik öz-yeterlik algıları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu belirtilmiştir.

Altun (2013) tarafından yapılan çalışmada ise, öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının, mezun oldukları üniversite türüne, üniversitede öğrenim gördükleri alana ve cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Sonuçlar, öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının, mezun oldukları üniversite, öğrenim gördükleri alan ve cinsiyete göre farklılaştığını göstermiştir. Çalışma kapsamında öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesinde, Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ders çalışma yaklaşımı ölçeği kullanılmıştır. Ancak Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından ölçek uyarlama sürecinde yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda Biggs ve diğerleri (2001) tarafından geliştirilen özgün ölçekte var olan dört alt boyut ile paralel bir yapı bulunamamıştır. Ama ölçek maddeleri özgün ölçeğin iki ana boyutu olan derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım ile tam olarak örtüşmüştür. Altun (2013) tarafından yapılan çalışmada ise, analizler dört alt boyut (derin motivasyon, derin strateji, yüzeysel motivasyon, yüzeysel strateji) için yapılmıştır. Bu nedenle çalışmanın sonuçları bu kapsamda değerlendirilmeli ve konu ile ilgili kullanılan veri toplama aracının özelliklerini dikkate alan yeni çalışmalar yapılmalıdır.

Yukarıda ayrıntılı olarak sunulan alanyazın taramasından da görülebileceği gibi; ülkemizde yapılan çalışmalarda daha çok, öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları üzerinde durulmuştur (Altun, 2013; Çuhadar ve diğerleri, 2013; Özgür ve Tosun, 2012; Şahin Taşkın, 2012). Ancak, özellikle sanayinin ihtiyaç duyduğu ara eleman ihtiyacını karşılamak için belirli bir mesleğe yönelik eğitim veren meslek yüksekokullarından yetişen öğrencilerin de, çağın gereklerine

uygun niteliklerle sahip olabilmeleri için, öğretim uygulamalarından en iyi şekilde yararlanabilmeleri gerekmektedir. Öğrencilerin ders çalışma sürecinde derin ve yüzeysel yaklaşımlardan hangisini kullandıklarının belirlenmesi ise, etkili öğretim ortamlarının oluşturulmasına katkıda bulunacağından ve yüzeysel öğrenme yaklaşımına sahip öğrencilerin, derin öğrenenler olmalarına yönelik adımların atılmasına imkân sağlayacağından, önemli görülmektedir. Bu bağlamda, bu araştırma kapsamında; önlisans programlarındaki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesi ve farklı değişkenler (cinsiyet, yaş, sınıf, bölüm ve akademik genel not ortalaması) ile olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı nedir?
2. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları yaş düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli ve Çalışma Grubu

Tarama modeline göre yürütülen bu araştırma, 2013-2014 eğitim-öğretim yılı Bahar döneminde, Ahi Evran Üniversitesi Mucur Meslek Yüksekokulu'ndaki kayıtlı 1093 öğrenciden, araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçlarındaki sorulara uygun şekilde yanıtlar veren 256 öğrenciden elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında verilerin toplanmasında Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ders çalışma yaklaşımı ölçeği ve yazarlar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından yapılan çalışmanın amacı; Biggs ve diğerleri (2001) tarafından üniversite öğrencilerine yönelik geliştirilmiş olan ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin Türkçe formunun; dilsel eşdeğerliliğinin, geçerliliğinin ve güvenilirliğinin incelenmesidir. Ölçekte toplam 20 madde ve derin ve yüzeysel yaklaşım olmak üzere de iki boyut bulunmaktadır. Ayrıca bu iki boyutun altında da ayrı ayrı olmak üzere motivasyon ve strateji alt boyutları bulunmaktadır. Maddelerin cevaplanmasında ise beşli Likert tipi derecelendirme kullanılmış ve her bir madde için; “benim için asla geçerli değil ya da nadiren geçerli (1)”, “benim için bazı zamanlar geçerli (2)”, “benim için yarı yarıya geçerli (3)”, “benim için sıklıkla geçerli (4)” ve “benim için her zaman ya da hemen hemen

her zaman geçerli (5)" seçenekleri sunulmuştur. Araştırmadaki geçerlilik çalışması kapsamında ilk olarak ölçeğin Türkçe formunun öğrencilere uygulanması sonucunda ortaya nasıl bir yapı çıktığının belirlenmesi için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ardından özgün ölçeğin faktör yapısının Türk öğrencilerden elde edilen verilerle uyumlu olup olmadığını belirlemek için ise doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Geçerlilik çalışması sonuçlarına göre; derin motivasyon, derin strateji, yüzeysel motivasyon ve yüzeysel strateji alt boyutlarının varlığını öngören özgün yapıya Türkçe ölçekte ulaşamamıştır. Ancak Türkçe ölçeğin bireylerin derin ve yüzeysel yaklaşımlardan hangisini benimsediklerini geçerli bir şekilde ölçebileceği belirtilmiştir. Ayrıca Biggs ve diğerleri (2001) ölçeğin sadece derin ve yüzeysel yaklaşımı ölçmek için de kullanılabilirliğini belirtmiştir. Araştırmacılar da özgün ölçekle alt boyutlar açısından uyumsuz olan bu sonuçları; Türk öğrencileri ders çalışmaya yönelten amaçların (motivasyon) ve Türk öğrencilerin kullandıkları yöntemlerin (strateji) farklılığından kaynakladığını düşündüklerini belirtmişlerdir. Ölçeğin Türkçe formunun ölçmedeki kararlılığını test etmek için test-tekrar test yönteminden yararlanılmış ve elde edilen sonuçlar ölçeğin iki uygulaması arasındaki tutarlılığın kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek için hesaplanan Cronbach α güvenilirlik katsayısı; derin yaklaşım için .79 ve yüzeysel yaklaşım için ise .73'tür. Bu değerler özgün ölçeğe göre daha yüksektir ve güvenilirlik açısından da kabul edilebilir düzeydedir. Gerçekleştirilen işlemler sonucunda ulaşılan bulguların; ölçeğin Türkçe formunun Türkiye koşullarında yükseköğretim öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarını belirlemek üzere kullanılabilir, dilsel eşdeğerliğe sahip, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu gösterdiği belirtilmiştir.

Bu araştırma sonucunda elde edilen verilerle hesaplanan Cronbach α güvenilirlik katsayısı değerleri ise; derin yaklaşım için .76 ve yüzeysel yaklaşım için .67'dir. Bu değerler, Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından yapılan uyarlama çalışmasındaki değerlerden düşük olsa da, özgün ölçeğe göre daha yüksektir ve güvenilirlik açısından da kabul edilebilir düzeydedir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS (The Statistical Package for The Social Sciences) paket programı kullanılarak çözümlenmiş ve tüm hipotezler 0.95 güven düzeyinde ($p = 0.05$) test edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler parametrik test varsayımlarını karşıladığından, verilerin çözümlenmesinde parametrik testlerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda, her bir alt amaç için kullanılan testler aşağıda açıklanmıştır.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının belirlenmesinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin ve yüzeysel yaklaşım boyutlarından aldıkları puanların, cinsiyete ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için, ilişkisiz örneklem için t-testi kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin ve yüzeysel yaklaşım boyutlarından aldıkları puanların, yaş düzeylerine ve öğrenim

gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ise, ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise basit korelasyon tekniğinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımına yönelik bulgular

Araştırma kapsamında, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile ilgili olarak yapılan betimsel istatistikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

DCY	Puan Aralığı	N	$\bar{X}$	SS
Derin Yaklaşım	10-50	256	32.09	6.89
Yüzeysel Yaklaşım	10-50	256	29.12	6.66

Tablo 1’de de görüldüğü gibi, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 32.09 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması ise 29.12’dir. Ayrıca, Yılmaz ve Orhan (2011) tarafından yapılan çalışmada; öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının, hangi yaklaşımdan (derin veya yüzeysel) daha fazla puan aldıklarına göre belirlendiği belirtilmiştir. Bu bağlamda çalışma grubundaki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının farklı değişkenlere göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Ders Çalışma Yaklaşımları

		Derin Yaklaşım		Yüzeysel Yaklaşım		Toplam	
		N	%	N	%	N	%
Cinsiyet	Kadın	75	29.30	53	20.70	128	50
	Erkek	68	26.56	60	23.44	128	50
Yaş	18-20	66	25.78	53	20.70	119	46.48
	21-23	70	27.34	56	21.88	126	49.22
	24 ve üzeri	7	2.73	4	1.56	11	4.30
Sınıf	1.Sınıf	68	26.56	51	19.92	119	46.48
	2.Sınıf	75	29.30	62	24.22	137	53.52
Bölüm	Bilgisayar Teknolojileri	82	32.03	56	21.88	138	53.91
	Görsel, İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı	6	2.34	11	4.30	17	6.64
	Muhasebe ve Vergi	11	4.30	10	3.91	21	8.20
	Tasarım	25	9.77	25	9.77	50	19.53
	Yönetim ve Organizasyon	19	7.42	11	4.30	30	11.72

Tablo 2’de de görüldüğü gibi, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile ilgili olarak farklı değişkenler (cinsiyet, yaş, sınıf ve bölüm) de göz önünde bulundurularak yapılan analizler; çalışma grubundaki 256 öğrenciden 143’ünün derin yaklaşıma, 113’ünün ise yüzeysel yaklaşıma sahip olduğunu göstermiştir.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik bulgular

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

DÇY	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	p
Derin Yaklaşım	Kadın	128	32.15	6.61	254	-.126	.900
	Erkek	128	32.04	7.21			
Yüzeysel Yaklaşım	Kadın	128	28.30	6.19	254	1.96	.051
	Erkek	128	29.93	7.04			

Tablo 3’de de görüldüğü gibi, ilişkisiz örneklem için t-testi kullanılarak elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları cinsiyete göre değişmemektedir.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının yaş düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik bulgular

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının yaş düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini çözümlmek için, ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin iki alt boyutu olan derin ve yüzeysel yaklaşım puanlarının ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Ders Çalışma Yaklaşımı Puanlarının Yaş Düzeyine Göre Betimsel İstatistikleri

DÇY	Yaş Düzeyi	N	$\bar{X}$	S
Derin Yaklaşım	18-20	119	32.14	6.717
	21-23	126	32.17	7.146
	24 ve üzeri	11	30.73	6.635
	Toplam	256	32.09	6.908
Yüzeysel Yaklaşım	18-20	119	29.41	6.575
	21-23	126	28.74	6.796
	24 ve üzeri	11	30.27	6.544
	Toplam	256	29.12	6.670

Tablo 4’te de görüldüğü gibi; 18-20 yaşları arasındaki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin, derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması

32.14 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 29.41'dir. 21-23 yaşları arasındaki öğrencilerin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 32.17 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 28.74'tür. Son olarak 24 ve üzeri yaştaki öğrencilerin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 30.73 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 30.27'dir. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinden aldıkları puanların yaş düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair bulgular ise Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. *Ders Çalışma Yaklaşımı Puanlarının Yaş Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları*

DÇY	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Derin Yaklaşım	Gruplararası	21.497	2	10.748	.224	.800
	Gruplarıçi	12148.253	253	48.017		
	Toplam	12169.750	255			
Yüzeysel Yaklaşım	Gruplararası	43.122	2	21.561	.483	.618
	Gruplarıçi	11301.362	253	44.669		
	Toplam	11344.484	255			

Tablo 5'te de görüldüğü gibi, ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi kullanılarak elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım boyutlarından aldıkları puanlar arasında, yaş düzeyine göre anlamlı bir farklılık yoktur [$F_{(2-253)}=.224$, $p>.05$ ve $F_{(2-253)}=.483$, $p>.05$]. Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları yaş düzeylerine göre değişmemektedir.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik bulgular

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının sınıf düzeyine göre t-testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. *Öğrencilerin Ders Çalışma Yaklaşımlarının Sınıf Düzeyine Göre T-Testi Sonuçları*

DÇY	Sınıf	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Derin Yaklaşım	1. Sınıf	119	32.37	6.912	254	.595	.552
	2. Sınıf	137	31.85	6.921			
Yüzeysel Yaklaşım	1. Sınıf	119	28.88	6.869	254	-.524	.601
	2. Sınıf	137	29.32	6.510			

Tablo 6'da da görüldüğü gibi, ilişkisiz örneklem için t-testi kullanılarak elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları sınıf düzeyine göre değişmemektedir.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik bulgular

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımlarının öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini çözümlmek için, ilişkisiz örneklemeler için tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin iki alt boyutu olan derin ve yüzeysel yaklaşım puanlarının ortalamaları ve standart sapma değerleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Ders Çalışma Yaklaşımı Puanlarının Öğrenim Görülen Bölüme Göre Betimsel İstatistikleri

DÇY	Bölüm	N	$\bar{X}$	S
Derin Yaklaşım	Bilgisayar Teknolojileri	138	32.83	6.936
	Görsel, İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı	17	31.12	6.827
	Muhasebe ve Vergi	21	28.90	6.268
	Tasarım	50	31.42	6.884
	Yönetim ve Organizasyon	30	32.60	6.921
	Toplam	256	32.09	6.908
Yüzeysel Yaklaşım	Bilgisayar Teknolojileri	138	29.57	7.080
	Görsel, İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı	17	29.76	7.798
	Muhasebe ve Vergi	21	29.10	5.603
	Tasarım	50	28.64	5.569
	Yönetim ve Organizasyon	30	27.47	6.506
	Toplam	256	29.12	6.670

Tablo 7’de de görüldüğü gibi; “Bilgisayar Teknolojileri” bölümündeki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin, derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 32.83 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 29.57’dir. “Görsel, İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı” bölümündeki öğrencilerin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 31.12 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 29.76’dır. “Muhasebe ve Vergi” bölümündeki öğrencilerin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 28.90 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 29.10’dur. “Tasarım” bölümündeki öğrencilerin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 31.42 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 28.64’tür. Son olarak “Yönetim ve Organizasyon” bölümündeki öğrencilerin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 32.60 iken, yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanların ortalaması 27.47’dir. Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinden aldıkları puanların öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair bulgular ise Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Ders Çalışma Yaklaşımı Puanlarının Öğrenim Görülen Bölüme Göre ANOVA Sonuçları

DÇY	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Derin Yaklaşım	Gruplararası	335.629	4	83.907	1.780	.133
	Gruplarıçi	11834.121	251	47.148		
	Toplam	12169.750	255			
Yüzeysel Yaklaşım	Gruplararası	128.854	4	32.213	.721	.578
	Gruplarıçi	11215.630	251	44.684		
	Toplam	11344.484	255			

Tablo 8’de de görüldüğü gibi, ilişkisiz örneklem için tek faktörlü varyans analizi kullanılarak elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin yaklaşım ve yüzeysel yaklaşım boyutlarından aldıkları puanlar arasında, öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık yoktur [$F_{(4-251)}=1.780$, $p>.05$ ve $F_{(4-251)}=.721$, $p>.05$]. Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları öğrenim gördükleri bölüme göre değişmemektedir.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye yönelik bulgular

Bu araştırma kapsamında öğrencilerin akademik başarılarından kastedilen, Bahar dönemi itibari ile geçerli olan akademik genel not ortalamalarıdır. Çalışma grubundaki öğrenciler 2 yıllık meslek yüksekokulu öğrencileri oldukları için, araştırma Bahar döneminin başlangıcında gerçekleştirilmiş ve öğrencilerin Bahar döneminin başındaki akademik genel not ortalamaları baz alınmıştır.

Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesinde basit korelasyon tekniğinden yararlanılmıştır. Korelasyon katsayısının 1.00 olması, mükemmel pozitif bir ilişkiyi; -1.00 olması, mükemmel negatif bir ilişkiyi; 0.00 olması ise ilişkinin olmadığını gösterir. Alanyazında korelasyon katsayısının büyüklük bakımından yorumlanmasında tam olarak bir fikir birliği olmamakla beraber; korelasyon katsayısının mutlak değerinin 0.70-1.00 arasında olması, yüksek; 0.70-0.30 arasında olması, orta ve 0.30-0.00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2008:32). Öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye dair bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Ders Çalışma Yaklaşımı ile Akademik Başarı Arasındaki İlişki

DÇY	Akademik Başarı
Derin Yaklaşım	.168*
Yüzeysel Yaklaşım	-.162*

*Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 9’da da görüldüğü gibi, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanlar ile akademik başarıları arasında; düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Öğrencilerin

ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanlar ile akademik başarıları arasında ise; düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışma grubundaki öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinden aldıkları puanlar, 143 öğrencinin derin yaklaşıma, 113 öğrencinin ise yüzeysel yaklaşıma sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımları; cinsiyete, yaş düzeyine, sınıf düzeyine ve öğrenim gördükleri bölüme göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ayrıca, öğrencilerin ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin derin yaklaşım boyutundan aldıkları puanlar ile akademik başarıları arasında; düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki varken, ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin yüzeysel yaklaşım boyutundan aldıkları puanlar ile akademik başarıları arasında ise; düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Öğrencilerin daha büyük bir bölümünün ders çalışma konusunda derin yaklaşıma sahip olabilmeleri için öğretim elemanlarının; daha öğrenci merkezli öğrenme ortamları sunmaları, yüzeysel yaklaşıma sahip öğrencilere derin yaklaşıma uygun stratejileri kullanmaları yönünde rehberlik etmeleri ve öğrenme ortamındaki etkinlikleri başarabilecekleri yönünde öğrencileri motive etmeleri önerilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin bireysel farklılıklarının da dikkate alındığı dersler tasarlanmalı ve derslerin tasarımında çeşitlilik oluşturularak öğrencilerin ilgisi canlı tutulmaya çalışılmalıdır.

Bu araştırma tek bir meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Bu nedenle, araştırma bulgularının genellenebilmesi için, farklı meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin de yer aldığı, daha geniş çaplı araştırmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca ileride yapılacak araştırmalarda; farklı eğitim düzeylerindeki (önlisans, lisans vb.) öğrencilerin denetim odağı ve düşünme stili gibi çeşitli bireysel farklılıklarının da dikkate alındığı çalışmaların yapılması, ders çalışma yaklaşımı ile ilgili daha fazla değişken hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlayacağından önemli görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Abraham, R. R., Vinod, P., Kamath, M. G., Asha, K., and Ramnarayan, K. (2008). Learning approaches of under graduate medical students to physiology in a non-PBL and partially PBL-oriented curriculum. *Advances in Physiology Education*, 32(1), 35–37.
- Altun, S. (2013). Öğretmen adaylarının ders çalışma yaklaşımlarının üniversite türüne, öğrenim görülen alana ve cinsiyete göre incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 227–233.

- Batı, A. H., Tetik, C. ve Gürpınar, E. (2010). Öğrenme yaklaşımları ölçeği yeni şeklini Türkçeye uyarlama ve geçerlilik güvenirlik çalışması. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 30(5), 1639–1646.
- Biggs, J., Kember, D., and Leung, D. Y. P. (2001). The revised two-factor study process questionnaire: R-SPQ-2F. *British Journal of Educational Psychology*, 71(1), 133–149.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık (9th ed., p. 201). Ankara: PegemA.
- Çuhadar, C., Gündüz, Ş. ve Tanyeri, T. (2013). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin ders çalışma yaklaşımları ve akademik öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 251–259.
- Dart, B. C., and Clarke, J. A. (1991). Helping students become better learners: A case study in teacher education. *Higher Education*, 22(3), 317–335. doi:10.1007/BF00132294
- Entwistle, N., and McCune, V. (2004). The conceptual bases of study strategy inventories. *Educational Psychology Review*, 16(4), 325–345.
- Kember, D., Charlesworth, M., Davies, H., McKay, J., and Stott, V. (1997). Evaluating the effectiveness of educational innovations: Using the study process questionnaire to show that meaningful learning occurs. *Studies in Educational Evaluation*, 23(2), 141–157.
- Marton, F., and Saljo, R. (1976a). On qualitative differences in learning-I: Outcome and process. *British Journal of Educational Psychology*, 46, 4–11.
- Marton, F., and Saljo, R. (1976b). On qualitative differences in learning-II: Outcome as a function of the learner's conception of the task. *British Journal of Educational Psychology*, 46, 115–127.
- Newble, D. I., and Entwistle, N. J. (1986). Learning styles and approaches: Implications for medical education. *Medical Education*, 20(3), 162–75.
- Önder, İ. ve Beşoluk, Ş. (2010). Düzenlenmiş iki faktörlü çalışma süreci anketinin (R-SPQ-2F) Türkçeye uyarlanması. *Eğitim ve Bilim*, 35(157), 55–67.
- Özgür, H. ve Tosun, N. (2012). Öğretmen adaylarının derin ve yüzeysel öğrenme yaklaşımlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(24), 113–125.
- Prosser, M., and Trigwell, K. (1999). Relational perspectives on higher education teaching and learning in the sciences. *Studies in Science Education*, 33(1), 31–60.
- Shreemathi, Y. (2001). *Learning approaches of health profession students: A study of undergraduate medical students of manipal academy of higher education* (PhD Dissertation). Manipal, Karnataka, India: Manipal Academy of Higher Education.,
- Svensson L. (1977). On qualitative differences in learning. 1. Study skill and learning. *BrJ Educ Psychol*, 47, 223–243.
- Şahin Taşkın, Ç. (2012). Epistemolojik inançlar: Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımlarını yordayıcı bir değişken. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 273–285.
- Yılmaz, M. B. ve Orhan, F. (2011). Ders çalışma yaklaşımı ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(159).
- Zhang, L. (2000). University students' learning approaches in three cultures: An investigation of Biggs's 3P model. *The Journal of Psychology*, 134(1), 37–55.

SUMMARY

Nowadays, the information in many areas have dramatically increased by the rapid development in information and communication technology issues. For keep up with this changing, individuals should be open lifelong learning and the informations they need should be able to learn at correct time. If we look at in view of educators, the feature of target mass such as cognitive, emotional, social and physiologic are should be considered. Because; many individual differentiations such as learning type, motivation, locus of control, epistemological beliefs, self-efficacy beliefs and gender are effective in learning skills of students. Undoubtedly, one of the effect in learning skills of students is approaches of learning. The study was performed by Özgür and Tosun (2012); due to directly affect in student achievement by approaches of learning, it is a issue that also in lifelong learning process should be investigated and considered.

Approach to learning concept, how individuals make the effort to the learning process and their perception of a certain reading part is introduced by Marton and Saljö (1976a, 1976b) (as cited in Önder and Beşoluk, 2010). Research in the context of the students about how they work on a text, a qualitative study was conducted. A part of the student in the working groups, they read the text, asked the expected questions to respond must be memorized separate information unit as the sum while the other part, the text as a whole, seeing the opinions of the author to capture the text and the underlying meaning to comprehend worked. In the first case in which students approach learning is called "surface approach", in the second case, in which students approach learning is called the "deep approach" (as cited in Önder and Beşoluk, 2010; Yılmaz and Orhan, 2011).

Yılmaz and Orhan (2011), Entwistle and McCune (2004) and Prosser and Trigwell (1999) expressed, a learning approach, is an objective to accomplish a specific learning process and covers the strategies students use when working out and the purpose of selecting these strategies. In addition, individuals' learning approaches are "deep learning" or "surface learning" and they stated "deep approach" and "surface approach", expressions in the literature describe the same concept. Also it should be noted at this point now, learning approaches of students are not fixed and can exhibit different learning approaches in different situations (Önder and Beşoluk, 2010; Yılmaz and Orhan, 2011). Abraham, Vinod, Kamath, Asha, and Ramnarayan (2008) the work done by in; benefit from researches done by many researchers [Dart and Clarke (1991), Entwistle (1986), Shreemath (2001), Svensson (1977)] the students' learning approach is expressed important; to assist, the students better learners, the researcher monitoring their teaching activity and improving it, determine the students under risk because of ineffective strategies, learning experience and outcome monitoring.

When scanning the literature, as can be seen in our country researches are more than focused on teacher candidates learning approach. However, even the students graduated from vocational high schools providing specific education to

a profession where the industry needs these intermediate elements, to be capable of appropriate qualifications of the century, they have to benefit from the teaching practices in the best way. Determinining which the students use in the study process deep or surface approach is important because it will contribute to create effective learning environments and will allow the surface learning approach students to become deep learners. In this context, the scope of this study, students in associate degree programs of study to determine approaches and different variables (gender, age, class, department and academic GPA) and was aimed to investigate the relationship.

This research is carried out according to a survey model, with 256 students attending Ahi Evran University Mucur Vocational High School, 2013-2014 academic year in the spring term. During the research, developed by Yılmaz and Orhan (2011) a “scale” and a personal information form were used to collected datas. To determine the student’s study approach descriptive statistics were used. The independent samples t- test was used to compare the scores made by the students from “deep and surface approach”, with gender, and grade level. The one-way ANOVA was used to compare the scores made by the students from “deep and surface approach”, according to the age levels and their education departments. To find the correlation of the students study approach and their academic achievement simple correlation technique was used.

The scores of the students in the working group from the study process questionnaire expressed that 143 students have deep approach, 113 students surface approach. However the students study approaches do not show a significant difference according to their gender, age level, educational level, educational department. Additionally between the scores of the deep approach part of the study process questionnaire and the academic achievements have a low level, positive and significant relationship. Also between the scores of the surface approach part of the study process questionnaire and the academic achievements have a low level, a negative and significant relationship.

In order most of the students to have deep approach the teachers are recommended to make student-centered learning environment, guide the students having surface approach to use deep learning strategies, and encourage them to achieve the activities in the learning environment. However, the course should be designed which student’s individual differentiations also have been remarkable and students should be kept alive interest in by creating diversity in the design of the course.

This investigation was carried out on the students educated from the vocational schools. For this reason, in order to generalize the research findings, It is recommended to make a more extensive investigation that students have been educated in different vocational schools have took place. Also in future investigations; the students with different individual such as different educational level (pre-license, license etc.), locus of control and thinking style should be considered. It is observed study concerned with the approach allows to have information about more variables.